

06.04.2021

Wyjątkowy obraz

Trwają w oktawie świąt Wilkanocy prezentujemy jeden z najciekawszych eksponatów Muzeum Miejskiego w Żywcu, obraz "Opłakiwanie".

OPŁAKIWANIE – średniowieczny (ok. 1450 r.) obraz temperowy na desce ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Żywcu

Obraz temperowy na desce „Opłakiwanie” datowany jest na ok. 1450 rok. Przedstawia scenę Zdjęcia z Krzyża, w której uczestniczą: Matka Boska przytulająca ciało umarłego syna Chrystusa, nad Nimi - Maria Magdalena z Janem Ewangelistą, po bokach – Józef z Arymatei i Nikodem, blisko Maryi - dwie lamentujące niewiasty – Maria Kleofasowa i Maria Salome. Scena rozgrywa się na zielonej łące, natomiast złote tło dekorują emblematy Męki Pańskiej. Wspomniane emblematy tzw. Arma Christi widoczne są na złotym tle (Narzędzia Męki Pańskiej lub broń Chrystusa ([łac. arma Christi](#))-na obrazach przedmioty, którymi żołnierze [rzymscy](#) zadawali ból, cierpienie i rany [Jezusowi Chrystusowi](#) oraz niektóre sceny i osoby biorące udział w [Męce Pańskiej](#)).

Na żywieckim „Opłakiwaniu” odnajdziemy m.in. kolumnę biczowania wraz z narzędziami męki (przy której biczowany był Jezus); koguta (symbol zaparcia się św. Piotra, które przepowiedział Chrystus); krzyż (na którym ukrzyżowano Jezusa); titulus crucis (tytuł krzyża- nazwa tabliczki z napisem INRI – Jezus Nazarejczyk Król Żydów); gwoździe i młotek (którymi Jezus został przybity do krzyża); białą opaskę (którą związano Jezusowi oczy w czasie biczowania); dłoń z 30 srebrnikami (30 srebrników była to suma, za którą Judasz wydał Jezusa); rękawicę (policzkowanie Jezusa) misę z dłońmi (umycie rąk Piłata) koronę cierniową (upleciona przez żołnierzy Poncjusza Piłata), włócznię Longina (rzymskiego legionisty, który przebił bok Chrystusa); trzcinę z gąbką (nasączonym octem podawana Jezusowi); wiadro (na ocet); drabinę (użyta przy zdjęciu ciała Chrystusa); pochodnię (która przyświecała pojmaniu Jezusa).

Żywieckie Opłakiwanie należy do wybitnych obiektów malarstwa tablicowego w Polsce, które

powstawały w okresie lat ok. 1350-1510.

Obrazy tablicowe to malowidła wykonane na desce farbami temperowymi na podkładzie kredowym. Obiekty malarstwa tablicowego w Polsce to dzieła anonimowe o charakterze sakralnym, których głównym celem miało być ukazywanie zawartych w nich treści teologicznych. Tym samym nazwisko autora schodziło na plan dalszy. W żywieckim Opłakiwaniu brak elementów drastycznych, w obrazie panuje nastrój spokoju, skupienia, powściągliwego smutku. Żywiecki obraz wiąże się stylowo z tzw. warsztatem Mistrza Opłakiwania z Chomranic.

Opłakiwanie do lat 30. XX w. znajdowało się w kościele Św. Krzyża w Żywcu. W 1936 r. zostało przekazane do zbiorów żywieckiego muzeum. W 1941 okupanci wywieźli część zbiorów w tym najcenniejszą kolekcję sztuki sakralnej. W 1947 roku eksponaty żywieckie odnalazły się w Bytomiu skąd zostały rewindykowane. Obecnie najstarsze i najcenniejsze wyposażenie kościoła znajduje się w zbiorach Muzeum Miejskiego w Żywcu. Oprócz Opłakiwania są to: drewniana, polichromowana rzeźba Świętej Anny Samotrzeciej z ok. 1380 roku, temperowy obraz na desce Madonna z poziomką z 3 św. XV oraz obrazy temperowe na desce: Wskrzeszenie Łazarza, obraz dwustronny Biczowanie i Piąt oraz Chrystus i Święta Weronika wykonane około 1560 roku.

Opr. D. Firlej